

Největší oficiální účast za posledních deset let značí český průlom do světa SMART řešení

4.11.2024 - | Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR

Ve dnech 5. - 7. listopadu 2024 proběhne ve španělské Barceloně třináctý ročník Smart City Expo World Congress. Celosvětově nejvýznamnější akce pro téma chytrých měst letos nabídne i rekordní českou účast. V unikátní národní expozici organizované Ministerstvem průmyslu a obchodu a jeho agenturou CzechTrade se za podpory dalších tří rezortů představí třicítka vystavovatelů z řad start-upů, inovativních firem a univerzit a tři klíčová česká města - Praha, Brno a Plzeň.

Pokud jde o městské inovace, barcelonský Smart City Expo World Congress (SCEWC) je pojem, který rezonuje napříč zeměkoulí. Jako globální jednička v oboru tato akce i letos přivítá na 25 tisíc odborných návštěvníků z více než 130 zemí. Mezi nimi nebudou chybět byznysové špičky nadnárodních gigantů, představitelé národních, regionálních i municipálních vlád ale i výzkumníci, inovativní start-upy nebo zástupci neziskového sektoru. Přestože se SCEWC koná již potřinácté a pokrývá strategická témata, která budou v nadcházejících dekadách ovlivňovat prosperitu a kvalitu života velké části světové populace, Česká republika si na něm letos odbyde svou premiéru.

Komplexita a průřezový charakter tématu Smart Cities si žádají vysoké koordinační úsilí, které bylo v minulosti hlavní překážkou jednotné národní účasti. Česko tak bylo dříve v Barceloně zastoupeno pouze jednotlivými městy nebo firmami a v konkurenci velkých mezinárodních hráčů hrálo druhé housle. Právě v tomto ohledu přináší ročník 2024 zásadní zvrát. Návštěvníci SCEWC totiž budou svědky největší expozice realizované v rámci proexportního programu „České oficiální účasti“ Ministerstva průmyslu a obchodu (MPO) za posledních 10 let jeho fungování. Na společné české adrese na ploše 308 m² se představí skoro padesátka subjektů reprezentujících kompletní český „quadruple helix“.

Vytrvalá a cílevědomá práce sklízí úspěch

Výrazná česká účast na SCEWC 2024 se nezrodila náhodou, její kořeny lze vystopovat až do roku 2021. Tehdy ze spolupráce MPO a CzechTrade vzešel projekt City For The Future, který si dal za cíl zmapovat a sjednotit nabídku českých řešení pro chytrá a udržitelná města a vytvořit platformu pro jejich prezentaci směrem do zahraničí. Součástí aktivit rezortního týmu bylo identifikovat klíčové akce, na kterých by Česká republika měla být pravidelně vidět, a také propojit síly s důležitými aktéry na domácí scéně pro vytvoření synergií mezi byznysem a ostatními sektory. Hned v roce 2022 se naskytla příležitost otestovat i vyhlášené barcelonské Expo zapojením do expozice hlavního města Prahy. Tento lakmusový papírek dopadl nad očekávání a společně s voláními z mnoha stran nastartoval hledání cesty, jak se do Barcelony vrátit ve větším měřítku a pod národní vlajkou.

Ve stejné době již probíhaly intenzivní práce na přípravě nové Exportní strategie ČR 2023–2033.

Strategie, kterou vláda schválila v srpnu 2023, přišla s důrazem na inovace, průřezové domény reflektující hlavní globální megatrendy, propojení českých schopností do ucelené nabídky a v neposlední řadě i moderní marketingový přístup *„Nové pojetí podpory exportu propsané do Exportní strategie již delší čas pilotně testujeme na vybraných odvětvích. Oblast Smart Cities jsme zařadili mezi priority, protože se zde potkává globální tržní potenciál, vysoká míra inovativnosti a přidané hodnoty řešení, velký počet start-upů a malých a středních firem, z nichž se mohou stát budoucí národní šampioni, i neodvratná společenská potřeba,“* uvádí David Müller, vrchní ředitel sekce Evropské unie a zahraničního obchodu MPO. *„Silná přítomnost na strategických akcích jako „Barcelona“ je základním předpokladem, aby se Česká republika dostala v tomto oboru na mezinárodní scéně do první ligy, a naše firmy a instituce tak měly otevřené dveře k důležitým zakázkám a projektům“*, doplňuje Müller, proč se účast na barcelonském veletrhu stala jednou z vlajkových lodí hlavního národního proexportního programu v oblasti výstav a veletrhů.

Čtyři ministerstva, tři města a jedno společné úsilí

Je-li téma Smart Cities něčím záludné, je to zejména silnou potřebou spolupráce mezi rozličnými aktéry z řad byznysu, veřejného sektoru, akademické sféry i občanské společnosti – v angličtině označovanou jako „quadruple helix“. V této disciplíně vynikají například Finsko a Nizozemsko, které cíleně směřují k vytváření kooperativního prostředí pro vývoj a testování nových řešení i jejich zavádění do praxe. Naopak v zemích střední a východní Evropy včetně České republiky se jedná o velkou výzvu. Bariéry se objevují zejména ve vztazích mezi firmami a municipalitami, tj. typicky poskytovateli a příjemci nových řešení, což představuje nejen brzdu transformace měst, ale i problém pro konkurenceschopnost začínajících inovátorů vzhledem k obtížnosti získání prvních zákaznických referencí.

Pro českou účast na SCEWC je klíčové, že tuto propast přemostuje bezprecedentní společná institucionální podpora rezortů průmyslu a obchodu, pro místní rozvoj, dopravy a životního prostředí a také tří velkých měst, které jsou v Česku považována za tahouny tématu Smart Cities. *„Jako národního gestora agendy Smart Cities nás těší, že v Česku začínáme být schopni efektivní víceúrovňové spolupráce, a myslím, že společná národní prezentace v Barceloně v tomto zafungovala jako dobrý motivátor. Obzvláště cenná je přítomnost měst a firem pod jednou střešou. Nejčastějším kanálem pro přenos inovací do praxe je totiž vzájemné sdílení dobré praxe mezi městy. Situace, kdy Praha, Brno a Plzeň zašití svými zkušenostmi inovativní řešení českých firem vzešlá z jejich lokálních ekosystémů, představuje tu nejlepší možnou synergii. Stejně důležité je ale i to, že města svou účastí načerpají inspiraci z mezinárodního prostředí, aby své místní ekosystémy mohla dále úspěšně rozvíjet,“* vysvětluje Kamil Papež, ředitel odboru regionální politiky na Ministerstvu pro místní rozvoj.

Z více než třicítiky vystavujících inovativních firem, univerzitních pracovišť a odborných organizací jich lze 28 přímo propojit s některým z přítomných měst. Z toho 13 připadá na Prahu, která se v Barceloně představí již poněkolikáté. *„Filozofií letošní pražské expozice je ukázat neustálý výměnný proces, mezi všemi, kteří se podílejí na rozvoji našeho města. Vytvořili jsme synergii městských firem, akademických institucí a komerčních subjektů a společně podporujeme mladé talenty a vytváříme originální, udržitelné a prostorově kultivující řešení pro příjemnější a bezpečnější život v našem městě. Jsme obzvláště hrdí na to, že autory mnoha našich oceněných projektů je nejmladší generace inovátorů, výzkumníků a designérů,“* uvádí primátor Hlavního města Prahy Bohuslav Svoboda. Tento přístup, který velmi dobře vystihuje i účast Brna a Plzně, odkrývá další výrazný aspekt české prezentace: prostor pro kreativitu a nápady mladých inovátorů.

Církulární expozice, mobilitní pivo a agilní piloty

Talent a inovace, které představí národní expozice, mají mimořádně široké rozpětí i na poměry

SCEWC. V portfoliu českého lva se totiž vedle sebe postaví autonomní drony, odbavovací systémy pro MHD, automatické turnikety pro velkokapacitní cyklogaráže, senzory pro monitoring ovzduší, softwary pro analýzu obrazu z kamer, detektory událostí ze zvuku, platformy pro optimalizaci spotřeby energie, AI chatbot pro komunikaci municipalit s občany, alternativa plastových obalů z houbového mycelia, nábytek vyrobený z odpadových materiálů, futuristické koncepty dopravních prostředků, ale také například reálný zastávkový přístřešek z ulic hlavního města. Ve velké rozmanitosti českých řešení přesto vystupují dvě dominantní tematické linky – cirkulární ekonomika a mobilita, které se propisují i mimo samotnou exponátovou náplň vystavovatelů.

S odborným přispěním Institutu cirkulární ekonomiky se MPO v zájmu integrity celkové poselství expozice rozhodlo pilotně odzkoušet realizaci udržitelné expozice. Výsledkem je unikátní koncept využívající jako primární konstrukční materiály české lisované desky z tetrapackových nápojových kartonů Packwall a recyklované plastové desky od Plastic Guys, dále doplněné například o cirkulární pohovku Foamy, přeměnu kuchyňského odpadu ve zkrmitelné peletky a propagační předměty v podobě mýdel vyrobených z kávové sedliny posbírané v národní expozici na Mezinárodním strojírenském veletrhu v Brně. S tímto konceptem se Češi rovnou vrhli i do soutěže Green Exhibitor Awards.

Tematická linka mobility je zase otištěná v doprovodném programu, na němž se projektem na podporu ekonomické diplomacie podílí Ministerstvo dopravy. Akce Smart Mobility Beer chystaná na odpoledne druhého dne veletrhu zužitkuje nejen přítomnost více než desítky vystavovatelů z oblasti mobility a celkově neformální atmosféru barcelonského veletrhu akcentovanou českým „Brno-barem“, ale také připravenou zásobu plzeňského piva a robotického výčepního z dílny pražské ČVUT. Řešení proti únavě, která by některé návštěvníky mohla přemoci po dvou intenzivních dnech networkingu na veletrhu, nabízí třetí den Espresso Tonic Piloting Brunch. Ten vedle dopoledního doplnění energie přinese zejména setkání konsorcií dvou strategických mezinárodních projektů, PilotInnCities a CommuniCity. Oba projekty mají společné zaměření na rozvoj finské metody agilního pilotování Smart City inovací, avšak lídrem toho prvního jsou právě Češi pod vedením MPO a agentury CzechInvest. Toto projektové angažmá může být další vstupenkou Česka do světové extraligy Smart Cities.

<https://www.mpo.gov.cz/cz/rozcestnik/pro-media/tiskove-zpravy/nejvetsi-oficialni-ucast-za-poslednich-deset-let-znaci-cesky-prulom-do-sveta-smart-reseni--284186>